

Sprawozdanie z realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej
Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2009:
„Szansa. Edukacja i Integracja Romów”

Realizator Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem: 110

Zadania pomocy społecznej na terenie miasta Białegostoku realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku mający na celu wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. W powyższe zadania pomocy społecznej wpisują się również zadania Programu na rzecz społeczności romskiej. Program w 2009 roku był realizowany po raz szósty i obejmował swoim zasięgiem Romów zamieszkujących Miasto Białystok, korzystających długotrwale z pomocy społecznej. Zadania Programu nakierowane były przede wszystkim na edukację dzieci oraz poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich.

Większość rodzin romskich objętych Programem nadal pozostaje w trudnej sytuacji życiowej i korzysta z pomocy finansowej w MOPR. Brak wykształcenia skutkuje bezrobociem oraz niechęcią do podejmowania działań w celu poszukiwania pracy. Sytuacja zawodowa dorosłych Romów od lat pozostaje na tym samym poziomie – 98% dorosłych to bezrobotni bez prawa do zasiłku. Średnio miesięczne dochody rodzin romskich nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie, wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. Sytuacja bytowa rodzin romskich jest mocno uzależniona od otrzymanego wsparcia finansowego i rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych. Rodziny romskie uczestniczące w Programie na rzecz społeczności romskiej w ciągu roku objęte są również wsparciem udzielanym przez pracowników socjalnych, którzy na bieżąco monitorują sytuację życiową swoich podopiecznych oraz ich potrzeby. Zadania Programu kierowane są w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą przynieść efekty w postaci:

- zmiany postaw dorosłych Romów wobec potrzeby edukacji dzieci romskich,
- podniesienia jakości życia rodzin romskich,
- wyjścia poza krąg „analfabetyzmu edukacyjnego” poprzez wskazywanie innych wzorców i wartości mających na celu zachęcanie dzieci romskich do kształcenia się.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie współpracuje przy realizacji programu ze szkołami z terenu miasta Białegostoku, Urzędem Miejskim, Szkołą Językową „Empik” oraz w miarę potrzeby ze Świetlicą Socjoterapeutyczną „Nazaret”.

Sposób realizowania zadań:

Program na rzecz społeczności romskiej w Białymstoku w roku 2009 realizowany był w 3 podstawowych obszarach.

I. Oświata i wychowanie – 14 200 zł (dz. 801, rozdz. 80195)

1) dofinansowanie dojazdów do szkół dzieciom romskim – 4 200 zł

Dofinansowanie dzieciom romskim dojazdów do szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych) oraz na zajęcia do szkoły językowej „Empik”. W ramach tego zadania zakupiono bilety kwartalne, miesięczne, imienne, ulgowe dla 15 dzieci romskich.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- zmniejszenie opłat karnych za jazdę bez ważnego biletu komunikacji miejskiej,
- możliwość uczestnictwa w zajęciach odbywających się w innej części miasta niż zamieszkanie np. dojazd na zajęcia do szkoły językowej.

Ze środków przekazanych na realizację tego zdania z Programu na rzecz społeczności romskiej wydano **4 190 zł**.

2) kursy językowe dzieciom romskim – 10 000 zł

Z przyznanych środków sfinansowano kursy językowe w szkole językowej „Empik”, gdzie z nauki języka angielskiego skorzystało 6 dzieci romskich.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie umiejętności i kwalifikacji ponad poziom, który gwarantuje szkolnictwo publiczne,
- uzyskanie lepszych wyników w nauce z języka angielskiego w szkole,
- integracja ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym, do którego uczęszczają na co dzień,
- poszerzenie horyzontów i możliwości w kwestii uzyskania lepszego wykształcenia przez dzieci romskie.

Olbrzymim sukcesem Programu jest podjęcie przez uczennicę romską, po ukończeniu liceum ogólnokształcącego, dalszej nauki na Uniwersytecie w Białymstoku (w systemie dziennym) na kierunku filologia francuska. Należy nadmienić, iż bez możliwości nauki języka francuskiego w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej sytuacja ta nie byłaby prawdopodobnie do osiągnięcia. Ograniczenia finansowe oraz niewystarczający poziom nauki języka francuskiego

gwarantowany przez szkolnictwo publiczne stanowiłyby bariery uniemożliwiające podjęcie dalszej edukacji na w/w kierunku studiów w systemie dziennym.

Zadanie, tak jak w latach poprzednich, oceniane jest przez rodziców dzieci uczących się języków jako ważne i potrzebne. Nauka języków obcych poza szkołą do której uczęszczają dzieci romskie, daje im możliwości podniesienia kwalifikacji w takim stopniu, którego nie gwarantuje szkolnictwo publiczne.

Na ten cel wydano ze środków przekazanych na realizację Programu **9 948 zł**.

II. Ochrona zdrowia – 1 000 zł (dz. 851, rozdz. 85195)

W ramach tego zadania zakupiono szczoteczki oraz pasty do zębów dla 27 dzieci romskich do 18 roku życia. Celem zadania było wzmocnienie potrzeby profilaktyki i zdrowia jamy ustnej u dzieci romskich. W ramach tego zadania udzielono również wsparcia w postaci zasiłków celowych na zakupienie leków ze środków własnych MOPR w kwocie 1 773 zł.

Na ten cel wydano ze środków przekazanych na realizację Programu **946,99 zł**.

III. Gospodarka mieszkaniowa – 9 000 zł (dz. 700, rozdz. 70095)

Tą formą wsparcia objęto 9 rodzin romskich. Środki przeznaczone na zakup materiałów remontowych oraz na wyposażenie mieszkania w niezbędne sprzęty gospodarstwa domowego.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- poprawa warunków mieszkaniowych rodzin romskich poprzez zakupienie materiałów remontowych,
- podniesienie standardów poprzez doposażenie gospodarstw domowych w niezbędne sprzęty tj. sprzęt AGD, meble.

Powyższe zadanie w opinii społeczności romskiej uznawane jest jako priorytetowe, jedno z ważniejszych. Romowie objęci pomocą w postaci dofinansowania do zakupu materiałów remontowych lub sprzętu gospodarstwa domowego stwierdzają, iż nie byłoby w stanie ze środków własnych zabezpieczyć potrzeb w zakresie materiałów remontowych lub sprzętów gospodarstwa domowego.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano **9 000 zł** w tym: zakupienie materiałów remontowych 1 999 zł, zakupienie wyposażenia do mieszkań 6 988,84 zł.

Ze środków własnych MOPR na to zadanie wydatkował kwotę 1 400 zł (dz. 852 rozdz. 85214).

Źródła finansowania zadań ujętych w Programie:

- dotacja MSWiA w kwocie 24 200 zł,
- środki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w kwocie 4 063 zł.

Zadania realizowane przez MOPR w ramach Programu:

Poza Programem rodziny romskie systematycznie korzystają z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte są pracą socjalną i mają możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego w MOPR. Pracownicy Ośrodka wielokrotnie pomagali oraz popierali działania podejmowane przez rodziny romskie np. w sytuacji ubiegania się o zastępczy lokal mieszkalny.

Romowie otrzymywali wsparcie w postaci zasiłków celowych, okresowych z przeznaczeniem na:

- zakup dzieciom romskim niezbędnego ubrania i obuwia,
- zapewnienie posiłku w postaci obiadu w szkole dla 15 dzieci romskich,
- dofinansowanie do zakupu artykułów żywnościowych,
- dofinansowanie do zakupu leków,
- dofinansowanie do zakupu materiałów remontowych i wyposażenia w artykuły gospodarstwa domowego.

Pomimo spadku frekwencji uczniów romskich w szkołach oraz średniej ocen jakie uzyskali uczniowie romscy w roku 2009, w stosunku do roku 2008, zauważa się jednak zmiany zachodzące w postawach dorosłych Romów wobec potrzeby edukacji dzieci romskich. O tych zmianach świadczy próba podejmowania działań przez Romów na rzecz edukacji dzieci oraz ilość uczniów, którzy podejmują dalszą naukę w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych. Do roku 2004 edukacja dzieci romskich praktycznie kończyła się na etapie szkoły podstawowej, po roku 2004 stwierdza się, iż dzieci romskie zaczęły podejmować dalszą naukę w szkołach gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz wyższych.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program zrealizowano zgodnie z założonymi celami. Stworzył możliwości będące poza zasięgiem rodzin romskich, przede wszystkim w zakresie nauki języków obcych, zakupu biletów komunikacji miejskiej oraz zakupu podstawowych sprzętów gospodarstwa domowego i materiałów remontowych. W celu wzmocnienia osiągniętych efektów należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach następnych. W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku ponownie złożył wnioski o przyznanie dotacji na rok 2010.